Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 1985–1986

19305 Wijziging van de Wet investeringsrekening, de Wet op de inkomstenbelasting 1964, de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en de Algemene wet inzake rijksbelastingen (afschaffing negatieve aanslag in het kader van de Wet investeringsrekening)

Nr. 8

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET EINDVERSLAG

Ontvangen 19 februari 1986

Inleiding

De leden van de fractie van de P.v.d.A. waren niet overtuigd door de argumenten die wij in de memorie van antwoord hebben aangevoerd tegen de gedachte de milieutoeslag (MT) en energietoeslag (ET) – binnen of buiten de WIR – zodanig vorm te geven dat bedrijven ongeacht het bedrijfsresultaat deze toeslagen direct krijgen uitbetaald. De aan het woord zijnde leden wezen erop dat de specifieke doelstellingen die aan deze toeslagen ten grondslag liggen los staan van de winstgevendheid van de betrokken ondernemingen. Daarnaast meenden zij dat oneigenlijk gebruik ten aanzien van deze toeslagen niet voor de hand ligt. Zij vermochten niet in te zien waarom de toetsing en de uitbetaling van deze toeslagen niet volledig door de Dienst Investeringsrekening (DIR) kunnen worden verzorgd, welke dienst reeds de verklaringen omtrent deze toeslagen afgeeft.

De door deze leden aangevoerde overwegingen geven ons geen aanleiding ons afwijzende standpunt tegenover de gedachte de MT en ET te vrijwaren van de voorgestelde wijziging in de verrekening van WIR-premies te herzien. Onverlet de specifieke doelstellingen die met de toeslagen worden nagestreefd, ligt het onzes inziens voor de hand om deze toeslagen, evenals de basispremie, niet uit te betalen aan ondernemingen die gedurende een periode van twaalf jaren onvoldoende fiscale winst tonen. Het komt ons voor dat levensvatbare bedrijven binnen deze ruime termijn in staat moeten zijn de premies waarop zij recht hebben, te verrekenen. Verder kan het onbedoelde gebruik van de negatieve aanslag in het kader van de WIR, anders dan de aan het woord zijnde leden veronderstellen, ook betrekking hebben op WIR-toeslagen. In dit verband herinneren wij aan onze beschouwing in de memorie van toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel. Daar is uiteengezet dat voor het oneigenlijk gebruik van de negatieve aanslag WIR gedacht kan worden aan instellingen die geen deel uitmaken van de marktsector, maar de winstsfeer opzoeken om via de negatieve aanslag WIR-premies en -toeslagen te kunnen verkrijgen (profit-routing). Voorts kan onder meer gedacht worden aan ondernemingen die door constructies de fiscale winst weten te verminderen terwijl dit – ten gevolge van de negatieve aanslag – de mogelijkheid voor het verkrijgen van WIR-premies en -toeslagen niet beperkt. In deze

gevallen kunnen zowel basispremies als toeslagen een rol spelen. Tot slot willen wij herhalen dat de suggestie om de ET en de MT buiten de WIR te brengen, in strijd is met het streven naar vereenvoudiging en stroomlijning van regelgeving.

De leden van de fractie van het C.D.A. spraken hun erkentelijkheid uit over de uitvoerige wijze waarop wij op vragen en opmerkingen zijn ingegaan. Wij hebben nota genomen van de opmerkingen van deze leden over het nog lage investeringsniveau in ons land en de behoedzaamheid die derhalve geboden blijft ten aanzien van het beleid gericht op het bedrijfsleven en van de mening van deze leden dat investeringsfaciliteiten vooralsnog noodzakelijk blijven.

De aan het woord zijnde leden stelden met instemming vast dat wij hebben voorgesteld de ingangsdatum van de onderhavige wijziging in de Wet investeringsrekening te verschuiven naar 1 april 1986.

Deze leden informeerden naar de resultaten van de onderhandelingen over het opnemen van een bepaling in de verdragen met andere landen, die ertoe strekt dat de volledige Nederlandse vennootschapsbelasting zonder rekening te houden met WIR-invloeden wordt verrekend.

Wij kunnen deze leden mededelen dat van de bedoelde (her)onderhandelingen, waarbij de WIR overigens slechts één van de onderdelen vormt, een aantal inmiddels op ambtelijk niveau is afgerond. In het merendeel van de gevallen is een bepaling zoals hierboven bedoeld opgenomen. Het betreft hier met name de ontwerp-belastingverdragen met Canada en Italië.

Vervolgens vroegen deze leden of wij de wel eens geuite vrees delen, dat door de afschaffing van de negatieve aanslag – waardoor de WIR een soortgelijk karakter zou krijgen als de VAIA – de desbetreffende landen niet (meer) bereid zullen zijn de Nederlandse vennootschapsbelasting zonder WIR-invloeden te verrekenen.

Wij willen deze leden antwoorden dat wij geneigd zijn niet al te veel gewicht toe te kennen aan deze vrees. Ook zonder de negatieve aanslag kan de WIR immers in materiële zin worden beschouwd als een buiten de belastingsfeer liggende investeringsbevorderende maatregel, die om praktische redenen via de belastingaanslag wordt verrekend.

De leden van de fractie van het C.D.A. stelden vast dat wij uitvoerig waren ingegaan op hun vraag over de invloed van het onderhavige wetsvoorstel op het vestigingsklimaat in ons land. Daarbij sprak deze leden de overweging niet aan, dat het vervallen van de negatieve aanslag ons land ten opzichte van het buitenland niet in een nadelige positie plaatst, omdat dit instrument in het buitenland niet voorkomt. Is het niet zo, zo vroegen deze leden, dat een eventuele voordelige positie van Nederland door het bestaan van de negatieve aanslag, komt te vervallen met het afschaffen van dit instrument?

Deze leden zij toegegeven, dat een eventuele voorsprong op dit punt zal worden verkleind. Bedacht moet echter worden dat het vestigingsklimaat door een groot aantal factoren wordt bepaald. Wij willen er in dit verband op wijzen dat het vestigingsklimaat in de afgelopen jaren op tal van punten is verbeterd. Te denken valt aan de grotere maatschappelijke waardering van het ondernemerschap, de in verhouding tot het buitenland relatief sterke loonkostenmatiging, de relatief lage rente en de lastenverlichting die gedurende deze kabinetsperiode aan bedrijven is geboden. Voorts willen wij opmerken dat bij vestiging van bedrijven hier te lande het verlies van de negatieve aanslag doorgaans slechts zal leiden tot een vertraging in de verrekening van investeringsbijdragen en niet tot een definitief verlies ervan. In het belang van de start van nieuwe activiteiten is de termijn van voorwaartse verrekening van WIR-premies, die zijn

ontstaan in de eerste zes jaren van de onderneming, verlengd van acht jaren naar tien jaren. Ook willen wij nog wijzen op de mogelijkheid van een directe verrekening van bijdragen door achterwaartse verrekening ingeval voor de nieuwe activiteiten kan worden aangesloten bij reeds hier te lande bestaande activiteiten. Tot slot zij gememoreerd dat bij vestiging hier te lande onder omstandigheden een beroep kan worden gedaan op het instrumentarium in het kader van de hoogwaardige industrie alsook de IPR.

De leden van de fractie van de V.V.D. waren erkentelijk voor de uitvoerige beantwoording in de memorie van antwoord en waren verheugd, dat het kabinet ter voorkoming van terugwerkende kracht de ingangsdatum van het onderhavige voorstel heeft verschoven van 1 januari naar 1 april 1986.

Deze leden hadden er kennis van genomen dat het kabinet uiterlijk bij de voorbereiding van de begroting voor 1987 een besluit zal nemen over de kwestie van compensatie voor de budgettaire problematiek die ontstaat door het uitstel van de ingangsdatum van het onderhavige wetsvoorstel. De aan het woord zijnde leden zagen een relatie met het gerucht, dat in verband hiermee de WIR-basispremie zou worden verlaagd. Deze leden achtten dergelijke geruchten buitengewoon irritant, omdat daardoor naar hun mening de effectiviteit van de WIR als investeringsstimulans wordt aangetast.

Wij hebben kennis genomen van de opvatting van deze leden, dat een verlaging van de WIR-basispremie niet wenselijk en bovendien niet nodig is en dat het niet aangaat een eenmalig verlies structureel te compenseren.

Of de stelling van deze leden, dat er een fors verschil bestaat tussen het ingeboekte bedrag van f 1,4 miljard en het kasresultaat, juist is, hangt af van de interpretatie van het begrip ingeboekt bedrag. De onderhavige wijziging in het verrekeningssysteem van WIR-premies en -toeslagen geeft op termijn een structurele besparing van f 1,4 mld. In de eerste jaren (tot 1990) liggen de kasbesparingen boven dit bedrag doordat de voorwaartse verrekening van WIR-premies geleidelijk zal plaatsvinden. Op bladzijde 15 van de memorie van toelichting zijn de budgettaire effecten van het voorstel gepresenteerd, op kasbasis, op transactiebasis en structureel. De gehele budgettaire besparing op kasbasis die door het voorstel ontstaat (in 1987 f 1 700 mln. afgezien van de effecten van het uitstel van de ingangsdatum) is evenwel, zoals gebruikelijk, verwerkt in het budgettaire beeld. In die zin vormt de kasbesparing het ingeboekte bedrag. De strekking van de stelling van deze leden, dat er reeds geruime tijd een extra buffer in het fonds zit, is ons niet geheel duidelijk. Indien deze leden doelen op de onderschrijding van de netto WIR-uitgaven in 1985 met circa f 560 mln. ten opzichte van de geraamde kasuitgaven voor dat jaar, merken wij op dat wij thans nader bezien of en in hoeverre deze onderschrijding doorwerking zal hebben. In de voorjaarsnota zal dit worden aangegeven.

De aan het woord zijnde leden hadden ervaren dat vele ondernemers ten onrechte in de veronderstelling leven dat de WIR als zodanig zou worden afgeschaft, terwijl de voorgestelde voorwaartse en achterwaartse verrekening nauwelijks bekend zijn. Zij drongen daarom aan op een actieve voorlichting.

Naar aanleiding van deze opmerkingen wijzen wij erop, dat de onderhavige voorstellen zijn uiteengezet in gezamenlijke persberichten van de Ministeries van Economische Zaken en van Financiën, en wel bij gelegenheid van de toezending van het wetsvoorstel voor advies aan de Raad van State, bij gelegenheid van de belissing de ingangsdatum van het wetsvoorstel te verschuiven naar 1 april 1986 en bij gelegenheid van de aanbieding van de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer. Wij

hebben de indruk dat fiscale en financiële adviseurs mede door de publikatie in de vakpers goed op de hoogte zijn van de inhoud van de voorgestelde wijzigingen.

De leden van de V.V.D.-fractie hadden ervan kennis genomen dat een heroverwegingsonderzoek inzake de WIR wordt verricht. Zij stelden de vraag of vervroegde afschrijving – ofschoon niet expliciet genoemd in de in de memorie van antwoord aangehaalde taakopdracht – ook onderwerp van het onderzoek is. Wij willen deze leden antwoorden dat de desbetreffende passage uit de memorie van antwoord een beknopte weergave vormt van de volledige taakopdracht van het heroverwegingsonderzoek. De volledige taakopdracht luidt:

«De WIR is een via de fiscaliteit lopende investeringsfaciliteit. De vraag zal aan de orde zijn of en in hoeverre de WIR in de huidige vorm (na afschaffing van de negatieve aanslag) moet worden gehandhaafd, dan wel moet worden vervangen door een vorm van investeringsaftrek. Andere generieke partiële alternatieven kunnen daarbij ook worden bestudeerd. De budgettaire beheersbaarheid van een en ander dient eveneens onderzocht te worden.»

Deze taakopdracht laat ruimte om ook vervroegde afschrijving of vrije afschrijving in het onderzoek te betrekken.

De leden van de fractie van D'66 zeiden zich in grote lijnen te kunnen vinden in het onderhavige wetsvoorstel.

De aan het woord zijnde leden vroegen zich af, of onbedoeld gebruik van WIR-premies niet mede het gevolg is van het generieke karakter van een instituut als de negatieve aanslag WIR.

Zoals eerder in deze memorie is uiteengezet, gaat het bij onbedoeld gebruik van de negatieve aanslag in het kader van de WIR onder meer om instellingen die met het oog op de WIR de winstsfeer opzoeken en om ondernemingen die door constructies hun fiscale winst weten te verminderen, terwijl dit – als gevolg van het instituut van de negatieve aanslag – hun mogelijkheden om WIR-premies te verkrijgen, niet beperkt. De gedachte dat een dergelijk bezwaar niet zou gelden voor specifieke investeringssubsidies is naar onze mening niet juist. In dergelijke subsidieregelingen vormt het fiscale gedrag van ondernemingen namelijk geen criterium.

Uit het feit dat geen verdeling over bedrijfstakken kan worden gepresenteerd van de besparing aan WIR-premies die uit het onderhavige wetsvoorstel voortvloeit, leidden de leden van de fractie van D'66 af, dat de negatieve aanslag WIR een voorbeeld is van het ondoorzichtig maken van steunverlening aan het bedrijfsleven.

Naar aanleiding hiervan merken wij op, dat jaarlijks in de bijlage bij de begroting van het Fonds Investeringsrekening uitvoerig verslag wordt gedaan van het verloop en de verdeling van WIR-uitgaven. Niet over alle afzonderlijke onderdelen zijn echter aparte gegevens beschikbaar. Zoals in de memorie van toelichting is uiteengezet, kunnen ten aanzien van de WIR-premies die via negatieve aanslag worden toegekend, wel indicaties worden ontleend aan de gegevens over de toekenning van zogenaamde VTI-verklaringen. Voorts moet worden bedacht dat de gevolgen van de afschaffing van de negatieve aanslag niet alleen afhankelijk zijn van de mate waarin nu gebruik wordt gemaakt van de negatieve aanslag WIR, maar ook van de mate waarin ondernemingen in de toekomst gebruik zullen kunnen maken van het voorgestelde systeem van voorwaartse en achterwaartse verrekening.

De leden van de D'66-fractie toonden zich verheugd dat de WIR in een heroverwegingsonderzoek is betrokken, met name omdat daardoor – zo stelden zij – bekend zou worden welk gedeelte van de besparingen betrekking heeft op investeringen waaraan elk element van misbruik vreemd is. Zij achtten dit van belang om een zo volledig mogelijk inzicht te krijgen in de eventuele betekenis van WIR-premies als middel tot

stimulering van investeringen. Dat een dergelijk inzicht mogelijk is, blijkt – aldus deze leden – uit een door hen aangehaalde uitspraak van dr. T. J. Strijkert, lid van de Raad van Bestuur van Gist-Brocades: «dat het verantwoorden van besteed subsidiegeld voor Gist-Brocades eigenlijk heel eenvoudig is».

Ten aanzien van het heroverwegingsonderzoek van de WIR merken wij op, dat dit betrekking heeft op de WIR-faciliteiten die overblijven na afschaffing van de negatieve aanslag. De door de leden genoemde besparingen ten gevolge van het afschaffen van de negatieve aanslag maken derhalve géén deel uit van het onderzoek. In de memorie van toelichting en in de memorie van antwoord is reeds uiteengezet dat een kwantitatieve uitsplitsing van deze besparingen naar eigenlijk gebruik en oneigenlijk gebruik niet mogelijk is.

Ten aanzien van de verwijzing van deze leden naar de uitspraak van dr. Strijkert, merken wij op dat de vraag op welke wijze subsidiegeld is besteed, los staat van de vraag of er al dan niet sprake is van correct fiscaal gedrag. Overigens herinneren wij eraan, dat in de memorie van toelichting is uiteengezet dat met het afschaffen van de negatieve aanslag het met dit instrument samenhangende oneigenlijke gebruik wordt afgesneden.

De aan het woord zijnde leden vonden onze reactie op de suggestie van de leden van de P.v.d.A.-fractie, om de ET en MT van de voorgestelde wijziging in de verrekening van WIR-premies te vrijwaren, teleurstellend. Zij konden zich weliswaar vinden in de eventuele bezwaren van uitvoeringstechnische aard, maar vonden die niet opwegen tegen de positieve effecten van de specifieke toeslagen.

Dienaangaande willen wij deze leden verwijzen naar onze uiteenzetting eerder in deze memorie naar aanleiding van een overeenkomstige vraag van de leden van de fractie van de P.v.d.A.

Naar aanleiding van de nota van wijziging inzake de verschuiving van de ingangsdatum van het onderhavige wetsvoorstel van 1 januari 1986 naar 1 april 1986 vroegen deze leden zich af, waarom de nieuwe ingangsdatum de nodige duidelijkheid biedt aan het bedrijfsleven en die duidelijkheid bij de oude ingangsdatum niet werd geboden.

Wij merken in dit verband op, dat na het verstrijken van de aanvankelijk voorziene ingangsdatum van 1 januari 1986 onduidelijkheid ontstond over de vraag of die datum wel gehandhaafd zou blijven, omdat in dat geval terugwerkende kracht zou ontstaan. Deze onduidelijkheid is weggenomen met de nieuwe ingangsdatum van 1 april 1986 die in de nota van wijziging wordt voorgesteld.

In dit verband vroegen de aan het woord zijnde leden voorts waarom de overwegingen voor het toekennen van terugwerkende kracht aan een wettelijke voorziening thans minder zwaarwegend zijn dan bij eerdere ingrijpende wijzigingen in de WIR. Wij willen deze leden herinneren aan onze beschouwing in de memorie van antwoord waarin is uiteengezet dat de genoemde overwegingen ook bij de onderhavige wijziging van de WIR een rol spelen, maar dat vanuit de Staten-Generaal bij verscheidene gelegenheden een duidelijk afwijzend standpunt naar voren is gebracht met betrekking tot terugwerkende kracht van dit wetsvoorstel.

De leden van de D'66-fractie wezen voorts op de passage in de memorie van antwoord (bladzijde 4) waarin staat dat een andere ingangsdatum dan 1 januari 1986 tot gevolg heeft dat nagenoeg alle ondernemers met een overgangssituatie worden geconfronteerd. Zij vroegen zich in dat verband af waaruit bij een andere ingangsdatum de gememoreerde taakverzwaring en controleproblemen van de belastingdienst bestaan.

Ten antwoord hierop willen wij erop wijzen dat het van toepassing zijn van overgangsrecht bij de aanslagregeling op zich altijd al een complicerende factor is. Omdat bij nagenoeg alle ondernemers het boekjaar gelijk is aan het kalenderjaar, moet in 1986 in bijna alle gevallen een onderscheid worden gemaakt tussen investeringen die wel en investeringen die niet tot

een negatieve aanslag kunnen leiden, waarbij dientengevolge binnen één jaar uiteenlopende verrekeningstechnieken moeten worden toegepast. Met betrekking tot de controleproblemen is in de memorie van antwood (bladzijde 4) reeds uiteengezet dat dit zich toespitst op de voortbrengingskosten, omdat bij inwerkingtreding in de loop van het jaar niet zonder meer zichtbaar is of de voortbrengingskosten vóór of na de wijziging van het regime zijn gemaakt.

Gevolgen voor bedrijven

De leden van de fractie van de P.v.d.A. voerden aan dat twee van de drie argumenten voor het afwijzende standpunt dat in de memorie van antwoord wordt ingenomen ten opzichte van hun suggestie van een negatieve aanslag tot maximaal f 125 000, hen niet konden overtuigen. Daarbij doelden zij op het argument van splitsing van investeringen over opeenvolgende jaren en op het argument van de complicering van de regelgeving.

Naar aanleiding hiervan willen wij er allereerst aan herinneren dat in de memorie van antwoord (bladzijden 11 en 12) vijf redenen zijn aangevoerd die pleiten tegen de door deze leden voorgestane regeling. In de eerste plaats hebben wij uiteengezet dat er geen aanleiding is voor de veronderstelling dat het midden- en kleinbedrijf onevenredig zal worden getroffen door de onderhavige voorstellen. Naar ons oordeel is er derhalve geen reden voor een specifieke tegemoetkoming. In de tweede plaats hebben wij erop gewezen dat aan een dergelijke tegemoetkoming aanzienlijke bezwaren kleven. De regelgeving zou door zo'n tegemoetkoming ingewikkelder worden. Voorts zou zo'n tegemoetkoming kunnen leiden tot splitsing van investeringen over opeenvolgende jaren. Bovendien zou zo'n tegemoetkoming niet alleen ten goede komen aan het midden- en kleinbedrijf, maar ook aan structureel verlieslijdende bedrijven. Ten slotte zou er een aanzienlijke budgettaire verzwaring optreden: f 500 à 600 mln. op kasbasis in 1987 en op termijn circa f 400 mln. per jaar.

Wij zijn het met deze leden eens dat één van de argumenten, de problematiek van splitsing van investeringsverplichtingen over opeenvolgende jaren, in beginsel ook speelt bij de kleinschaligheidstoeslag (KST). Gelet op de glijdende schaal van de KST is daar evenwel het belang van splitsing geringer. De tegemoetkoming die door deze leden wordt gesuggereerd, zou het reeds bestaande belang van splitsing aanmerkelijk vergroten.

Ten aanzien van het argument van het ingewikkelder worden van de regelgeving wijzen wij erop dat de suggestie ertoe zou leiden dat voor de WIR twee verrekeningssystemen zouden ontstaan en dat eenzelfde onderneming voor haar WIR-premies in één jaar met beide systemen geconfronteerd zou kunnen worden. Naar onze mening zou een dergelijke samenloop de verrekening van WIR zeer gecompliceerd maken. Te zamen met de verliescompensatie zouden er in de fiscaliteit vier verrekeningssystemen moeten worden toegepast die in bepaalde omstandigheden op elkaar inwerken.

In verband met het budgettaire aspect informeerden deze leden naar de budgettaire consequenties van een tweetal varianten voor handhaving van een beperkte negatieve aanslag, gedeeltelijk in combinatie met een beperking van de KST. De eerste variant behelst handhaving van de negatieve aanslag voor een investeringsbedrag dat in één jaar niet meer beloopt dan f 500 000. Volgens een zeer ruwe schatting zou een dergelijke regeling leiden tot een budgettair beslag van f 350 á 400 mln. op kasbasis in 1987 en van f 200 mln. per jaar op termijn. De tweede variant behelst daarenboven een beperking van de KST tot een investeringsbedrag per jaar van maximaal f 500 000 met een aanpassing van de aflopende schaal van de toeslagpercentages. Volens een zeer globale schatting zou de genoemde beperking van de KST leiden tot een beperking van de

WIR-uitgaven van circa f 100 mln. op kasbasis in 1987 en van circa f 175 á 200 mln. structureel per jaar. De laatstgenoemde bedragen gelden alleen onder de veronderstelling van de eerste variant: handhaving van de negatieve aanslag voor investeringen van maximaal f 500 000 per jaar.

De leden van de fractie van het C.D.A. stonden stil bij de positie van zogenaamde uit het dal klimmende bedrijven. Zij vroegen zich af, of voor dit soort bedrijven het afschaffen van de negatieve aanslag niet enkele jaren te vroeg komt. Zij verzochten ons aan te duiden welke financiële gevolgen zouden ontstaan indien het bestaande regime voor deze categorie bedrijven bijvoorbeeld voor een periode van twee jaar zou blijven bestaan, en welke mogelijkheden wij daarvoor zien.

Wij willen deze leden antwoorden dat gelet op enerzijds de sedert 1981 opgetreden aanmerkelijke verbetering van de fiscale winst van het bedrijfsleven na verliescompensatie en anderzijds de bezwaren die verbonden zijn aan het intituut van de negatieve aanslag, afschaffing van de negatieve aanslag naar onze mening thans verantwoord is. Daarbij hebben wij in de beschouwing betrokken dat er voor individuele bedrijven, als gevolg van de aanwezigheid van nog te compenseren verliezen, vertraging in de effectuering van WIR-premies kan optreden. In zijn algemeenheid zal bij een zich voortzettend winstherstel doorgaans echter slechts sprake zijn van een tijdelijk probleem, dat overigens nog wordt gemitigeerd door de huidige ruime liquiditeitspositie.

Handhaving van het bestaande regime voor deze groep bedrijven is niet mogelijk, omdat in een generieke regeling niet valt aan te geven welke bedrijven behoren tot de groep «uit het dal klimmers». Wel is in theorie een bijzondere regeling denkbaar voor bedrijven met nog te compenseren verliezen uit het verleden, zoals is gesuggereerd door het VNO en het NCW. Zoals in de memorie van antwoord is uiteengezet, zijn – wij herhalen dit met nadruk – aan deze suggestie echter zeer grote bezwaren verbonden. Kort samengevat komen deze erop neer dat in wezen de negatieve aanslag in het kader van de WIR met de daaraan verbonden bezwaren in een groot aantal gevallen zou blijven bestaan, dat er een aanzienlijk negatief budgettair effect zou ontstaan en dat in de IB grote problemen zouden optreden, vooral omdat de (tarief)structuur van die belasting zonder een ongewenste ingreep die verrekening niet toelaat.

Hoewel de budgettaire gevolgen van deze suggestie zeer moeilijk zijn te ramen, mag worden aangenomen dat het om aanzienlijke bedragen zou gaan. De eerste suggestie van VNO en NCW – verrekening van WIR met de fictieve belasting vóór verliescompensatie – zou tot extra kasuitgaven kunnen leiden in de orde van grootte van f 300 à 400 mln. zowel in 1987 als in 1988, welk bedrag vervolgens geleidelijk zou verminderen. Voorts zou een structurele derving optreden van vermoedelijk enkele tientallen miljoenen gulens. De tweede suggestie van VNO en NCW – verrekening van WIR tot maximaal het bedrag van de belastbare winst in Nederland – zou uiteraard tot nog grotere negatieve budgettaire effecten leiden.

Op de vraag van deze leden naar de werkgelegenheidseffecten van het voorliggende wetsvoorstel willen wij antwooden dat gelet op de aanmerkelijke verbetering van de winst- en liquiditeitspositie van het bedrijfsleven en op het specifieke karakter van de maatregel, waardoor alleen bedrijven worden getroffen die gedurende een periode van twaalf jaren onvoldoende fiscale winst tonen, er naar onze mening niet of nauwelijks nadelige werkgelegenheidseffecten zullen zijn.

De leden van de fractie van het C.D.A. informeerden of een overzicht kan worden gegeven van de gevolgen van de onderhavige voostellen voor de inkomensontwikkeling in het MKB en de landbouw.

Wij willen deze leden antwoorden dat met de Wet investeringsrekening wordt beoogd investeringen in het belang van de werkgelegenheid te bevorderen. Uiteraard zal hierdoor op indirecte wijze de winstgevendheid worden beïnvloed. Dat is chter geen reden om deze premies te plaatsen

in het kader van een inkomensontwikkeling. Zoals in paragraaf 5.2 van de memorie van toelichting en op de bladzijden 11 en 12 van de memorie van antwoord is uiteengezet, achten wij geen aanleiding aanwezig voor de veronderstelling dat het MKB en de landbouw onevenredig worden geraakt door de onderhavige voorstellen. Daarbij dient te worden bedacht dat in het onderhavige voorstel de mogelijkheden tot verrekening van WIR-premies voor zelfstandigen ruimer zijn dan voor vennootschappen. Zelfstandigen kunnen WIR-premies namelijk niet alleen verrekenen met belasting over winstinkomen, maar ook met loon- en inkomstenbelasting over niet-winstinkomen. Gelet op onder meer mogelijkheden voor aanvullende bijstand in het kader van de Rijksgroepsregeling Zelfstandigen en bedrijfsbeëindigingshulp na staking van de onderneming, is het aannemelijk dat zelfstandigen, in situaties waarin de winstgevendheid van de onderneming onvoldoende is, veelal WIR-premies met belasting over die inkomensbronnen (voorwaarts) kunnen verrekenen. Wij achten het dan ook aannemelijk dat de nadelen van het onderhavige wetsvoorstel voor zelfstandigen met een onvoldoende winstinkomen veelal beperkt blijven tot een vertraging in de verrekening van premies. Verder moet in aanmerking genomen worden dat het kabinet voor f 105 mln. aan compenserende maatregelen voor het MKB en de landbouw in het vooruitzicht heeft gesteld. Ten slotte mag, gelet op het voortzettend economische herstel en de toeneming van de consumptieve bestedingen worden verwacht dat de gunstige inkomensontwikkeling in het MKB en bij zelfstandigen zich voortzet.

De leden van de C.D.A.-fractie drongen aan op het verrichten van een studie naar belastingheffing bij coöperatieve verenigingen c.q. op het vragen om advies aan de Sociaal-Economiche Raad. Deze leden wezen hierbij op het «Vervolgadvies raden van commissarissen» van de SER van 19 april 1985, waarin wordt gesproken over het «onzelfstandigheidskarakter» van de coöperatie.

Wij zien geen aanleiding voor het verrichten van een studie of het vragen van advies. Hetgeen door de SER wordt gesteld vertegenwoordigt een van de visies die men op het verschijnsel coöperatie kan hebben. Een andere visie is dat er wel sprake is van een grote mate van economische zelfstandigheid bij de coöperatie. Deze zelfstandigheid uit zich onder meer door vermogensvorming door winstinhouding en het doen van transacties met niet-leden. In deze tweede visie wordt sterk gehecht aan gelijkheid van concurrentievoorwaarden van ondernemingen, ongeacht hun rechtsvorm.

Beide visies hebben uitdrukkelijk een rol gespeeld bij de totstandkoming van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969. De wetgever heeft uiteindelijk voor een compromis gekozen. Voor zover sprake is van onzelfstandigheid van de coöperatie wordt niet de coöperatie maar het lid belast. Dit wordt bewerkstelligd door de regeling van de aftrekbare verlengstukwinst. Voor zover er sprake is van verzelfstandigde winst wordt de coöperatie zelf belast. Naar onze opvatting is er thans geen reden het destijds bereikte compromis ter discussie te stellen.

Dezelfde leden stonden stil bij de passage in de memorie van antwoord (bladzijde 19) over de positie van buitenlandse bedrijven waarmee, vóór de indiening van het onderhavige voorstel, afspraken zijn gemaakt. Deze leden constateerden dat onderzocht wordt op welke wijze in uitzonderlijke gevallen aan de nadelen van het onderhavige voorstel tegemoet kan worden gekomen. Zij informeerden wanneer het onderzoek ter zake kan zijn afgerond, aan welke maatregelen wij in dit verband denken en of de Kamer hiervan op de hoogte kan worden gebracht.

In antwoord op deze vragen merken wij op dat mogelijk in een incidenteel geval van een zodanige concreet gedane toezegging sprake is, dat deze gestand moet worden gedaan. Van een meer algemeen onderzoek zal dus geen sprake zijn, noch van een specifieke regeling voor dat soort gevallen.

In een dergelijk incidenteel geval zal een passende, op de invididuele situatie afgestemde compensatie worden geboden. Overigens mag worden aangenomen dat door het wijzigen van de ingangsdatum van het onderhavige voorstel in 1 april 1986, het aantal gevallen is afgenomen.

De aan het woord zijnde leden vroegen vervolgens of medegedeeld kan worden op welke wijze de standaardvoorwaarden voor de bedrijfsfusie en de fiscale eenheid zoals bedoeld in de artikelen 14 en 15 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 zullen worden aangepast.

Ten aanzien hiervan merken wij op dat een aanpassing van de voorwaarden wordt bestudeerd. Bij deze studie zullen mede de uitvoeringstechnische aspecten in de beschouwing worden betrokken. Voor zover thans kan worden overzien zullen de aanpassingen inhouden dat voor de nog te verrekenen investeringsbijdragen een regime zal worden geschapen dat in grote lijnen gelijkenis zal vertonen met het regime van verliesverrekening in overeenkomstige situaties.

De leden van de fractie van de V.V.D. vroegen of onze afwijzing van de suggestie van het NCOV – handhaving van de negatieve aanslag in het kader van de WIR in de inkomstenbelasting – berust op overwegingen van inhoudelijke of van budgettaire aard. Ook vroegen zij nader in te gaan op het aangevoerde bezwaar van fiscale discriminatie naar rechtsvorm.

Wij willen deze leden antwoorden dat onze afwijzing op beiderlei overwegingen stoelt. In de memorie van antwoord hebben wij aangegeven dat wij geen reden zien voor een dergelijke specifieke tegemoetkoming voor IB-ondernemingen en dat zo'n tegemoetkoming bovendien zou leiden tot fiscale discriminatie naar rechtsvorm en ingewikkelder regelgeving. Daarnaast is in de memorie van antwoord aangegeven dat een dergelijke tegemoetkoming aanmerkelijke budgettaire gevolgen zou hebben.

Ten aanzien van het bezwaar van de fiscale discriminatie naar rechtsvorm, merken wij op dat een verschil in behandeling naar rechtsvorm naar onze mening in beginsel alleen gerechtvaardigd kan zijn indien de rechtsvorm zelf leidt tot verschillen tussen belastingplichtigen of indien de situatie van belastingplichtigen onder de ene rechtsvorm zozeer afwijkt van de situatie van belastingplichtigen met een andere rechtsvorm dat onacceptabele verschillen zouden ontstaan.

Deze leden merkten op dat het te betalen IB-bedrag wordt beïnvloed door de fiscale oudedagsreserve (FOR) en de zelfstandigenaftrek en vroegen of voor de vaststelling van het bedrag aan WIR-premie niet kan worden uitgegaan van het IB-bedrag vóór de dotatie aan de FOR en vóór de zelfstandigenaftrek. Zou dat – gelet op de drieledige functie van het ondernemersinkomen – niet alleszins gerechtvaardigd zijn, zo vroegen deze leden.

Dienaangaande merken wij op, dat door de belastingvermindering die ontstaat door de vermindering van het onzuiver inkomen met de zelfstandigenaftrek en de dotatie aan de FOR rekening wordt gehouden met het drieledige karakter van het ondernemersinkomen. Naar onze mening moet deze zo evenwichtig mogelijk vastgestelde belasting in het onderhavige voorstel uitgangspunt zijn voor de mogelijkheid tot verrekening van WIR-premies.

Voorts vroegen deze leden nog eens aan te geven waarom uitbreiding van de stakingsvrijstelling in de inkomstenbelasting is voorgesteld. Concreet vroegen zij naar de zin van dit voorstel in het kader van het beleid gericht op structuurverbetering. Voorts stelden zij de vraag of bedrijfsbeëindiging van enkele ondernemers een positieve invloed zal hebben op het inkomen van de overige ondernemers in de bedrijfstak.

Naar aanleiding van deze vragen herinneren wij eraan dat in de memorie van toelichting is uiteengezet dat er een groep structureel marginale ondernemingen bestaat. Aangenomen mag worden dat een niet onaanzienlijk deel daarvan wordt gedreven door ouderen. In beginsel vormt deze groep onderwerp van saneringsbeleid. Uitbreiding van de stakings-

vrijstelling kan de mogelijke fiscale drempel voor bedrijfsbeëindiging verminderen. Die mogelijke drempel bestaat uit de fiscale afrekening bij staking. In dat verband kan worden gedacht aan de afrekening over de stille reserves die besloten zijn in de bedrijfsactiva. Indien die activa bij de bedrijfsbeëindiging niet te gelde (kunnen) worden gemaakt, kan de afrekening over de stille reserves een probleem vormen. In dit verband kan worden gedacht aan een woonhuis/winkelpand. Verder kan uitbreiding van de stakingsvrijstelling leiden tot een geringere afrekening over de opgebouwde fiscale oudedagsreserve (FOR) bij staking. De opgebouwde FOR neemt namelijk belastingvrij af met het bedrag waarmee de stakingsvrijstelling de stakingswinst overtreft. Bedrijfsbeëindiging van marginale ondernemers heeft tot gevolg dat de marktstructuur verbetert.

De leden van de fractie van de V.V.D. vroegen een reactie op nogal zorgelijke berichten uit de kring van het beroepsgoederenvervoer en de binnenschippers. Zij wezen daarbij onder meer op een bericht in het Financieel Dagblad van 19 december 1985 over de financiële gevolgen van de afschaffing van de negatieve aanslag voor deze sectoren.

In dit verband willen wij erop wijzen dat uit de gegevens die in het genoemde artikel zijn gepresenteerd, niet kan worden afgeleid dat het beroepsgoederenvervoer en de binnenvaart in sterkere mate dan andere sectoren worden getroffen door afschaffing van de negatieve aanslag. Voorts willen wij herinneren aan de passage in de memorie van antwoord waar is vermeld dat in verband met de overcapaciteit in de binnenvaart – in overleg met deze sector – onlangs afspraken zijn gemaakt voor een op sanering gericht structuurbeleid.

Met betrekking tot de verwijzing van deze leden naar de berichten in de Volkskrant van 24 januari 1986 en de Schuttevaer van 25 januari 1986 over terugbetaling van WIR-premie bij terbeschikkingstelling van binnenschepen aan buitenlanders, willen wij er de nadruk op leggen dat er geen sprake is van een door het Ministerie van Financiën gecoördineerde en als zodanig door de controlediensten uitgevoerde actie.

In een aantal gevallen heeft de belastingdienst geconstateerd dat de binnenschipper zijn schip door middel van een time-chartercontract langdurig verhuurt aan een buitenlandse ondernemer. Bedrijfsmiddelen, die bestemd zijn om hoofdzakelijk ter beschikking te worden gesteld aan «buitenlanders», zijn op grond van het bepaalde in artikel 61a, vijfde lid, onder 1, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 uitgesloten van toekenning van WIR-premie. Voor zover in deze gevallen de WIR-premie reeds bij (negatieve) voorlopige aanslag is uitgekeerd, moet deze bij de definitieve aanslag worden terugbetaald. Daarnaast is in een aantal gevallen vooralsnog geen negatieve voorlopige aanslag opgelegd.

Ten aanzien van hetgeen in de genoemde kranteartikelen is vermeld over het terugvorderen van in het verleden definitief verleende WIR-premie, merken wij op dat navordering van ten onrechte verkregen WIR-premie op grond van artikel 16 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen slechts mogelijk is, indien sprake is van een nieuw feit. Daarnaast leidt een bestemmingswijziging binnen de desinvesteringsbetalingstermijn – in die zin dat een aanvankelijk niet uitgesloten bedrijfsmiddel hoofdzakelijk ter beschikking wordt gesteld aan buitenlanders – tot (gedeeltelijke) terugbetaling op grond van artikel 61b, derde lid, van de wet. Wellicht ten overvloede wijzen wij erop, dat het recht op WIR-premies onverlet blijft indien de binnenschipper zelf het schip exploiteert door middel van reischarters via de schippersbeurs of via binnenlandse bevrachters, ook indien die reischarter voor een buitenlandse ondernemer plaatsvindt.

Ten slotte willen wij er met nadruk op wijzen, dat op grond van het zevende lid van artikel 61a en het derde lid van artikel 61b van de wet te allen tijde een verzoek om ontheffing van de genoemde uitsluiting aan de Minister van Financiën kan worden gericht. De inspecteurs hebben belanghebbenden hierop gewezen. Voor het ter zake gevoerde ontheffingsbeleid en de daarbij geldende criteria mogen wij kortheidshalve

verwijzen naar hetgeen hierover is opgemerkt tijdens de totstandkoming van de Wet van 16 januari 1985, Stb. 81, tot wijziging van het WIR-regime en bestrijding van het oneigenlijk gebruik (Handelingen II 1984/85, blz. 1936).

De leden van de fractie van de V.V.D. vroegen ten slotte om een nadere toelichting op het voorstel om, in samenhang met het vervallen van de negatieve aanslag in de WIR, zeeschepen uit te sluiten van WIR-premies en tegelijkertijd de premiëring in het kader van de IPZ te verhogen. Deze leden achtten een duidelijke relatie aanwezig met de Nederlandse scheepsbouwsector. Naar hun oordeel bestaat de relatie daarin dat de IPZ-premies niet uitsluitend worden verleend voor investeringen in schepen die in Nederland worden gebouwd, zodat deze premies niet altijd mede dienstbaar zijn aan de omzet van de Nederlandse scheepsbouwsector.

Dienaangaande merken wij op, dat met de investeringspremiëring in het kader van de WIR wordt beoogd investeringen in bedrijfsmiddelen te bevorderen. Bij de toekenning van WIR-premies vormt derhalve de vraag waar het desbetreffende bedrijfsmiddel wordt vervaardigd geen criterium, zulks in tegenstelling tot de specifieke premiëring in het kader van de IPZ. Geen IPZ-premie wordt verleend indien buiten de Europese Gemeenschap wordt besteld, terwijl een concurrerende Nederlandse offerte (qua prijs, levertijd en kwaliteit) voorhanden is. In dergelijke gevallen worden offertes op alle relevante aspecten uitvoerig met elkaar vergeleken. Gesteld mag worden dat ter zake van het scheepsbouwaspect in het kader van de IPZ-regeling een afgewogen beleid wordt gevoerd. In de afgelopen jaren is namelijk gemiddeld 80% van de nieuwbouwopdrachten bij Nederlandse werven geplaatst.

Het voorstel om investeringen in zeeschepen voortaan uitsluitend in het kader van de IPZ te premiëren heeft dus als gunstig neveneffect dat meer dan voorheen op indirecte wijze het belang van de Nederlandse scheepsbouw wordt gediend.

De leden van de fractie van D'66 vroegen zich af of toekenning van de ET en de MT via een negatieve aanslag achterwege blijft, indien de desbetreffende bedrijfsmiddelen in gebruik worden genomen na de datum van het in werking treden van de onderhavige wijziging en of hier sprake is van een van de specifieke knelpunten waarvoor de compensatie van f 105 mln. wordt geboden.

Wij willen deze leden antwoorden, dat de datum van ingebruikneming niet van belang is voor de vraag of een basispremie of toeslag al dan niet via negatieve aanslag kan worden verrekend. Bepalend is de datum waarop de investeringsverplichting wordt aangegaan. Er is hier derhalve geen sprake van één van de knelpunten waarvoor compensatie wordt geboden.

Deze leden hadden ernstige twijfels of de compensatie van f 105 mln. voldoende soelaas biedt voor de knelpunten die door afschaffing van de negatieve aanslag optreden in de landbouw. In dit verband wezen zij nog op de herstructureringsoperatie waar de landbouwsector voor staat als gevolg van wijzigingen in het EEG-landbouwbeleid en voor de problematiek van de mestoverschotten.

In dit kader willen wij de beschouwingen in de memorie van toelichting en in de memorie van antwoord in herinnering roepen, waarin is uiteengezet dat de landbouwsector naar onze mening niet onevenredig wordt getroffen door het onderhavige wetsvoorstel. De specifieke problematiek voor de landbouwsector, waarop deze leden wezen, is het gevolg van een welbewust beleid met betrekking tot deze sector op EG-niveau respectievelijk nationaal niveau, en staat los van het onderhavige wetsvoorstel.

Ten antwoord op de vraag van deze leden of uit de tekst op bladzijde 15 van de memorie van antwoord kan worden geconcludeerd dat f 33 mln. is uitgetrokken voor structuurverbetering in de landbouw, merken wij

op dat dit bedrag is uitgetrokken als tegemoetkoming voor specifieke problemen in de landbouw. Daarnaast kunnen ondernemers in de landbouw profiteren van de voorgestelde uitbreiding van de ondernemingsvrijstelling in de vermogensbelasting en de voor te stellen uitbreiding van de stakingsvrijstelling in de inkomstenbelasting.

De aan het woord zijnde leden vroegen onze mening over verbeterde steun voor bedrijfsovername in de landbouw. Wij willen daarvoor verwijzen naar de nota «Bedrijfsovername in de land- en tuinbouw» (Kamerstukken 1985/86, 19 064) en de discussie die ter zake is gevoerd in de vaste Commissie voor Landbouw van de Tweede Kamer.

Wij zijn het niet eens met de opvatting van de leden van de fractie van de C.P.N. dat in de memorie van antwoord wordt heengelopen over de bezwaren van een groot deel van het Nederlandse bedrijfsleven tegen het onderhavige voorstel. Naar onze mening is in de memorie van antwoord uitvoerig ingegaan op de vragen en problemen die in het voorlopig verslag zijn aangedragen.

De aan het woord zijnde leden wilden alsnog aandringen op een bedrijfstaksgewijze specificatie van de budgettaire besparing die als gevolg van het onderhavige wetsvoorstel zal optreden, omdat het economische herstel, dat een van de motieven voor de afschaffing van de negatieve aanslag WIR is, naar hun mening in veel mindere mate geldt voor bedrijven die op de binnenlandse markt zijn gericht. Vele kleine bedrijven kunnen – aldus deze leden – in moeilijkheden worden gebracht. Voorts voerden zij aan dat op deze groep bedrijven het argument van oneigenlijk gebruik niet van toepassing is.

Zoals wij reeds hebben aangegeven, is een uitsplitsing van de budgettaire besparing naar bedrijfstakken niet goed mogelijk. Voorts willen wij herinneren aan de beschouwing in de memorie van toelichting waarin wordt uiteengezet dat het midden- en kleinbedrijf niet onevenredig wordt getroffen door de afschaffing van de negatieve aanslag WIR en aan de passages in de memorie van antwoord waarin wordt aangetoond dat de inkomens van zelfstandigen zich de laatste jaren gunstig ontwikkelen. De stelling dat oneigenlijk gebruik van de negatieve aanslag WIR bij kleine bedrijven niet zal voorkomen, is in zijn algemeenheid vermoedelijk onjuist. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat in bepaalde situaties erop wordt ingespeeld dat door het instituut van de negatieve aanslag een onjuiste presentatie van winst geen nadelige consequenties behoeft te hebben voor de mogelijkheid om WIR-premies te verkrijgen. Ten slotte willen wij in dit verband nog wijzen op de tegemoetkoming die wordt geboden voor specifieke knelpunten in het midden- en kleinbedrijf en de landbouw.

Ten antwoord op de vraag van deze leden naar een vergelijkend overzicht van de compensatiebedragen en de financiële gevolgen van de onderhavige voorstellen, willen wij herinneren aan de passages in het nader rapport aan Koningin en in de memorie van antwoord waarin is uiteengezet dat er geen direct verband bestaat tussen de omvang van beide, maar dat de compensatie is bedoeld als tegemoetkoming voor specifieke knelpunten in de desbetreffende sectoren.

Voorgestelde verrekeningsmethode

Ten antwoord op de vraag van de leden van de P.v.d.A.-fractie of de WIR-premie ook verrekend mag worden met de krachtens de Algemene wet inzake rijksbelastingen verschuldigde verhoging bij navordering merken wij op dat dit, zoals ook reeds in de memorie van antwoord (bladzijde 23) is opgemerkt, niet het geval is. Een dergelijke verhoging kan namelijk niet worden aangemerkt als belasting veschuldigd op de voet van hoofdstuk V van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 (dan wel de Wet op de vennootschapsbelasting 1969).

Deze leden stelden voorts de samenloop aan de orde van «starters-WIR» uit de eerste zes jaren van het bestaan van de onderneming en de «gewone» WIR uit de twee daarop volgende jaren. Anders dan deze leden menen, heeft verrekening van investeringsbijdragen uit latere jaren geen voorrang boven de verrekening van de «starters-WIR». Investeringsbijdragen dienen evenals gewone verliezen te worden verrekend in de volgorde waarin zij zijn ontstaan. Voor investeringsbijdragen uit de startperiode van de onderneming geldt geen afwijkend regime, behalve dat de termijn van voorwaartse verrekening tien jaren bedraagt.

De constatering van de leden van de P.v.d.A.-fractie, dat het systeem van de fictieve WIR-premie van het voorgestelde artikel 61, vierde lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964, tot gevolg kan hebben dat een onbeperkt compensabel verlies wordt omgezet in een beperkt compensabele fictieve WIR-premie is in theorie juist. Wel merken wij hierbij op, dat in de situatie waarin genoemd wetsartikel toepassing vindt, het te verrekenen bedrag wordt aangemerkt als investering van dat verliesjaar. Dat brengt met zich dat dan wederom de voorwaartse verrekentermijn van acht jaren gaat lopen (bij startende ondernemingen tien jaren). Termijnen van een dergelijke lengte moeten in de praktijk voldoende zijn voor levensvatbare ondernemingen. Een onbeperkte voorwaartse verrekening ligt naar onze mening dan ook niet voor de hand. Zulks is evenmin te motiveren vanuit de achtergrond van de voorgestelde wijziging van de WIR: het bevorderen van investeringen door bedrijven die in een redelijke periode ook via de afdracht van belasting hun levensvatbaarheid tonen (zie ook memorie van antwoord, bladzijde 17).

Overgangsbepaling

De leden van de P.v.d.A-fractie vroegen of verplichtingen die vóór 1 april 1986 door een N.V. of B.V. in oprichting zijn aangegaan nog kunnen leiden tot een negatieve aanslag voor de eerst na die datum formeel tot stand gekomen N.V. of B.V. Zoals ook in de memorie van antwoord (bladzijde 23) is opgemerkt brengt een redelijke wetstoepassing met zich dat in situaties waarin in de voorperiode een onderneming werd gedreven en de verplichting door de N.V. of B.V. in oprichting is aangegaan vóór 1 april 1986, een dergelijke verplichting nog kan leiden tot een negatieve aanslag.

Artikelsgewijs

De leden van de C.D.A.-fractie vroegen of zij uit het gestelde op bladzijde 25 van de memorie van antwoord inzake het voorgestelde artikel 61b, zesde lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964, moeten afleiden, dat het kabinet de kansen op fraude zwaarder weegt dan de rechtszekerheid voor de belastingplichtige. In een dergelijke gevolgtrekking kunnen wij ons niet vinden. In de voorgestelde regeling spelen namelijk twee elementen een rol. Het eerste element is dat een systeem met ontheffingen in plaats van een automatisme bij het herleven van investeringsbijdragen, noodzakelijk is omdat het anders mogelijk zou worden het percentage van een investering reeds vast te leggen, terwijl men pas op termijn wenst te verwerven. In de memorie van antwoord (bladzijde 25) is hier uitgebreid op ingegaan. Het andere element is, dat voor reële gevallen bewust de ruimte wordt geboden om de aanspraak op investeringsbijdragen via de ontheffing te doen herleven. In de memorie van antwoord (bladzijde 25) is een opsomming gegeven van de situaties waaraan daarbij kan worden gedacht. Daarbij zijn onder meer genoemd de gevallen waarbij de verlate ingebruikname gevolg is van overmacht, ontstaan door staking en dergelijke en die waarin de normale periode van vervaardiging van een bedrijfsmiddel meer dan drie jaren duurt. Voorts worden aldaar criteria vermeld waarbij in andere gevallen ontheffing kan

worden verleend. Wij willen ten slotte in dit verband onze opmerking uit de memorie van antwoord herhalen, dat de situaties waarin en de voorwaarden waaronder ontheffing zal worden verleend – zo mogelijk – door middel van een aanschrijving kenbaar zullen worden gemaakt.

De Minister van Economische Zaken a.i.,
H. O. C. R. Ruding

De Minister van Financiën,
H. O. C. R. Ruding

De Staatssecretaris van Financiën,
H. E. Koning

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. de Koning